

Reactie Techniek Nederland op de wijziging Arbeidsomstandighedenwet in verband met een vergunningplicht voor bepaalde asbestwerkzaamheden

Techniek Nederland onderschrijft het belang van een goede bescherming van werknemers tegen blootstelling aan asbest en erkent de noodzaak van de implementatie van de nieuwe Europese Asbestrichtlijn. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat deze implementatie op een werkbare en proportionele wijze dient te gebeuren, met oog voor de specifieke aard van werkzaamheden in onder meer de installatiebranche. Het is positief om te zien dat in de Memorie van Toelichting in beginsel ook deze insteek wordt gekozen. Hieronder geven wij aan hoe een dergelijke werkbare en proportionele aanpak er wat ons betreft uit zou moeten zien.

Asbest in de installatiebranche

Binnen de installatiebranche wordt asbest nog regelmatig aangetroffen, vooral bij onderhoud, reparaties, storingen en calamiteiten in gebouwen van vóór 1993. Ook wordt regelmatig asbest aangetroffen in gas-, water- en rioolleidingen.

In de Installatiebranche komen we asbest o.a. tegen in:

- Plafond- en wandplaten (algemeen maar ook in technische ruimten en schachten);
- Vloerplaten en -bedekking;
- Dakbedekking, pakkingen, branders en kleppen;
- Isolatiemateriaal rondom leidingen en kabels;
- Rookgaskanalen.

Hoewel veel installatiebedrijven geen werkzaamheden verrichten aan asbesthoudende materialen, voeren een aantal installatiebedrijven gespecialiseerde onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uit waarbij asbest in het materiaal/product verwerkt is. Dit betreft vaak werkzaamheden binnen risicoklasse 1 of vereisen geen Asbestinventarisatierapport.

Het zijn o.a. de volgende werkzaamheden:

- geheel of gedeeltelijk repareren/verwijderen van asbesthoudende waterleidingbuizen, gasleidingbuizen, rioolleidingbuizen en mantelbuizen;
- geheel of gedeeltelijk verwijderen van geklemde asbesthoudende vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
- geheel of gedeeltelijk verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit verbrandingsmotoren;
- geheel of gedeeltelijk verwijderen van asbesthoudende pakkingen uit procesinstallaties en verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen lager dan 2250 kilowatt.
- Het verwijderen van complete asbesthoudende apparaten.

Risicogerichte invulling van verplichting die aansluit bij bestaande certificeringen

De EU-Asbestrichtlijn vereist een vergunningplicht en een bewijs van naleving beschreven in artikel 6 van de desbetreffende richtlijn. Wij pleiten voor een werkbaar en risicogerichte invulling van deze verplichting die aansluit bij bestaande certificeringen, zoals VCA. Ook de mogelijkheid om veilige werkmethoden te ontwikkelen door de branche zelf verdiend aanbeveling. Wij zijn verheugd te lezen in de Memorie van Toelichting dat de minister deze mogelijkheden wil onderzoeken.

Concreet stelt Techniek Nederland voor om te onderzoeken of:

- Bestaande certificeringssystemen (zoals bv VCA met een aanvulling asbest) als basis kunnen worden gebruikt voor het bewijs van naleving.
- Bestaande en nieuwe vastgelegde veilige werkwijzen voor laagrisico-werkzaamheden erkend kunnen worden als bewijs van naleving.
- Het bewijs van naleving van andere Europese lidstaten op te vragen. Onderzoek of deze eventuele alternatieven toepasbaar zijn in Nederland.

Differentiatie binnen certificeringssystemen

Mocht n grondig onderzoek blijken dat bovengenoemde alternatieven niet toereikend zijn, dan pleit Techniek Nederland voor een gedifferentieerde certificeringsregeling met de volgende drie niveaus:

1. **Geen certificaat:** Voor (incidentele) laagrisico-werkzaamheden die nu geen asbestinventarisatierapport en meldingsplicht vereisen. Bekeken dient te worden of specifieke laag risico werkzaamheden binnen risicoklasse 1 ook hieronder geplaatst kunnen worden.
2. **Licht certificaat:** Voor vooraf gedefinieerde ‘laag risico (die niet onder punt 1 vallen) of midden risico werkzaamheden’ die noodzakelijkerwijs een lichte certificeringstraject vereisen.
3. **Volledig certificaat:** Voor hoog risicowerkzaamheden uitgevoerd door gespecialiseerde asbestsaneringsbedrijven.

Techniek Nederland is geen voorstander van een lichte vorm van certificering voor álle vergunning plichtige werkzaamheden. In deze denkrichting wordt namelijk geen rekening gehouden met zeer laag risicowerkzaamheden waarbij een certificeringsregeling (qua kosten en tijd) niet in verhouding staat tot het soort werk en risiconiveau van de klus. Differentiatie is daarom nodig om de regelgeving werkbaar en proportioneel te houden. Specifiek voor de installatiesector pleiten vragen we hierbij aandacht voor de volgende punten:

Behoud van uitzonderingen voor installateurs

Werkzaamheden met een zeer gering blootstellingsrisico, zoals het verwijderen van complete apparaten of pakkingen onder veilige condities, moeten vrijgesteld blijven van (zware) certificeringseisen.

Nuancering tussen werktypen

Een onderscheid tussen enerzijds onderhoud, reparaties, calamiteiten en anderzijds de complexe renovaties zorgt voor een proportioneel evenwicht in de eisen voor het bewijs van naleving. In de Memorie van toelichting wordt gesteld dat het bewerken van asbest

vooral nog buiten de wijzigingen valt. Dit is ons inziens een goede insteek. De Memorie van Toelichting geeft aan dat hoewel het bewerken van asbest in het algemeen niet is toegestaan op grond van het Productenbesluit asbest, dit zelfde besluit uitzonderingen heeft opgenomen aangezien bepaalde handelingen onvermijdelijk zijn. Zo zal het niet toestaan van bepaalde beheer- en onderhoudswerkzaamheden onevenredige consequenties hebben, zoals wanneer bij een bestaande asbestcementrioolbuis een nieuwe aansluiting moet worden gemaakt.

Branchegerichte opleidingen

De huidige opleidingseisen in de richtlijn zijn te zwaar voor eenvoudige werkzaamheden die door installateurs worden uitgevoerd. Wij stellen voor dat de installatiesector branchegerichte opleidingen ontwikkelt die voldoen aan de eisen van veilig en gezond werken, maar die tegelijkertijd toegespitst zijn op risicoklasse 1-werkzaamheden. Gevraagd wordt om te onderzoeken of de branchegerichte opleidingen of andere vergelijkbare alternatieven kunnen worden gekwalificeerd als 'gevolgd bij een erkend instructeur'.

Risico's bij particuliere sanering

Een aandachtspunt is de uitzonderingspositie van particulieren, die tot 35 m² asbest zelf mogen verwijderen. Dit brengt risico's met zich mee voor installatiebedrijven die na een onzorgvuldige asbestverwijdering van de particulier zelf mogelijk aanvullende werkzaamheden bij de particulier gaan verrichten. Monteurs kunnen worden blootgesteld aan achtergebleven asbeststofresten of ander asbest restmateriaal. Wij vragen het ministerie deze uitzondering nog eens nader te beschouwen en na te gaan hoe de veiligheid bij de particuliere saneringen voor alle betrokkenen gewaarborgd blijft.

Conclusie

Techniek Nederland pleit voor een pragmatische en proportionele implementatie van de EU-Asbestrichtlijn. Een risicogerichte aanpak, gebaseerd op bestaande systemen en veilige werkmethoden, voorkomt onnodige lastenverzwaring en waarborgt de veiligheid. Mocht dit, na grondig onderzoek, niet mogelijk zijn, dan vertrouwen wij erop dat er in goed overleg met onze sector bekeken wordt hoe een gedifferentieerde certificeringsaanpak vorm gegeven kan worden, die recht doet aan de diversiteit van werkzaamheden en die onnodig zware administratieve belasting voorkomt.